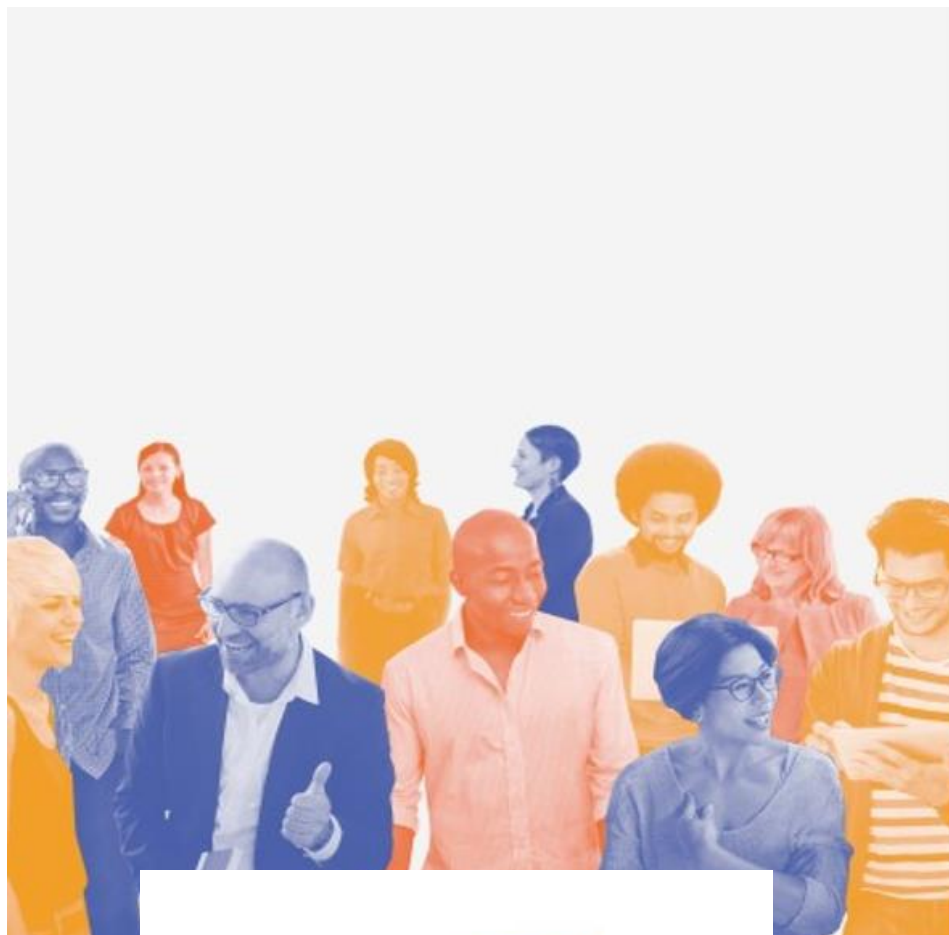

Az élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai polgári vitacsoport

3. ülészak

2023. február 10–12.

#FoodWasteEU

1. Áttekintés

Az élelmiszer-pazarlással foglalkozó európai polgári vitacsoport 150 véletlenszerűen kiválasztott polgárból áll, akik három ülészen vesznek részt. A 2022. december 16–18-án Brüsszelben tartott első ülészen a polgárok az élelmiszer-pazarlás megelőzésére és csökkentésére irányuló olyan potenciális megközelítéseket dolgoztak ki, amelyeket a következő ülészen folytatandó megbeszélések szempontjából a legeredményesebbnek minősítettek. Az ülést követően a vitacsoport tudásbizottsága három fő témakörcsoport szerint csoportosította ezeket a megközelítéseket:

1. „Együttműködés az élelmiszer-értékláncban: a termelőtől a fogyasztóig”
2. „Élelmiszeripari kezdeményezések”
3. „A fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatása”

A vitacsoport második ülészakára 2023. január 20. és 22. között került sor online formában. Ennek során a résztvevők kidolgozták azokat az első konkrét, a továbbiakban az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló polgári ajánlások alapjául szolgáló ötleteket. Egy többszörös szakértői értékelésből álló folyamatot követően a polgárok – az 1. és 2. ülészen is működő 12 munkacsoportban – áttekintették egymás munkáját, az így nyert információkat beépítették saját munkájukba, és az élelmiszer-pazarlás csökkentésére irányuló elképzeléseket terjesztettek elő.

A 2023. február 10–12-i harmadik ülészen a polgárok véglegesítették ajánlásaikat. Ezúttal személyes brüsszeli találkozásuk során a munkacsoportokban megvitatták a különböző háttérű szakértők és forrásszemélyek visszajelzéseit és észrevételeit, majd ezt követően véglegesítették a 12 munkacsoport ajánlásait. A végső szavazási eljárás során valamennyi polgár jelezte, hogy az egyes ajánlásokkal egyetért-e vagy sem.

A vitacsoport ülései során a következő szakértők vettek részt a tudásbizottságban:

- **Anne-Laure Gassin**, az Európai Bizottság Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóságának „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával foglalkozó osztályának vezetője
- **Toine Timmermans**, a Wageningeni Egyetem fenntartható élelmiszerláncokkal foglalkozó programjának irányítója
- **Kasza Gyula**, a magyarországi élelmiszer-pazarlás megelőzésére indított „Maradék nélkül” nemzeti program koordinátora, az Állatorvostudományi Egyetem egyetemi docense
- **Laura Fernández Celemín**, az Európai Élelmiszer-információs Tanács főigazgatója
- **Maiwenn L’Hoir**, az élelmiszer-pazarlás és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága elleni küzdelemmel, valamint a fenntartható élelmiszerekkel foglalkozó projektmenedzser, Mezőgazdasági és Élelmiszer-önrendelkezési Minisztérium, Franciaország
- **Betty Chang**, az Európai Élelmiszerügyi Információs Tanács élelmiszer-hulladékkal foglalkozó kutatási területének vezetője

1. nap (péntek)

A záró ülészen első napjának célja az volt, hogy a résztvevők megvitassák a 2. ülészen felvázolt potenciális ajánlásokkal kapcsolatban kapott visszajelzéseket. A plenáris ülészen különböző háttérű szakértők (lásd az alábbi listát) ismertették a polgárok által javasolt elképzelésekkel kapcsolatos általános észrevételeiket és meglátásaikat. Egyedi nézőpontjukból tekintve rámutattak arra, hogy az élelmiszer-pazarlás megelőzésére gyakorolt lehetséges hatások szempontjából hol látnak hiányosságokat, illetve javítanivalót a polgárok elképzeléseiben. Ezt követően a polgároknak lehetőségük nyílt arra, hogy három párhuzamos plenáris ülészen megvitassák a szakértőkkel

elképzeléseik továbbfejlesztésének módját. A plenáris ülések mindegyike egy-egy témakörrel foglalkozott. Ebben a szakaszban négy – legfeljebb 50 polgárból álló – munkacsoport találkozott három-három szakértővel (lásd az alábbi listákat), és megvitatták, hogy miként lehetne alakítani elképzeléseiket.

2. nap (szombat)

Az eredeti elképzelések, illetve a plenáris ülések és azt követő megbeszélések során kapott észrevételek és visszajelzések alapján a polgárok a 12 munkacsoportba visszatérve folytatták ajánlásaik megfogalmazását, kidolgozását, pontosítását és véglegesítését. E koncentrált munkafolyamat során azonosították azokat a kulcsfontosságú kérdéseket és hiányzó információkat, amelyek gátolják az átfogó, de ugyanakkor pontos ajánlások megfogalmazását. Több szakértő is csatlakozott a munkacsoportokhoz rövid eszmecserekre, hogy megválaszolják e kérdéseket, továbbá hogy a csoportokat átrendítsék az esetleges holtponthoz. A polgárok ezután tapasztalt moderátorok segítségével konszenzussal véglegesítették ajánlásaikat.

3. nap (vasárnap)

A záró plenáris ülésen a 12 munkacsoport előadói ismertették ajánlásaikat az egész vitacsoporttal. Az összes ajánlás témakörrel szerinti bemutatását követően a moderátorok egyenként felolvasták az egyes ajánlások címét, és felkérték a polgárokat, hogy bizalmas írásbeli szavazási eljárás keretében tegyék le voksukat az ajánlások mellett vagy ellen. Az ajánlások címét és a szavazási eredményeket lentebb az „Eredmények” című rész ismerteti. Miután a fő moderátorok ismertették a szavazási eredményeket, a polgárok visszajelzést adtak egymásnak és az Európai Bizottság tisztviselőinek a polgári vitacsoportban szerzett tapasztalataikról. A panelbeszélgetést Colin Scicluna, az Európai Bizottság demokráciáért és demográfiáért felelős alelnökének kabinetfőnöke, Sandra Gallina, az Egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Főigazgatóság főigazgatója, valamint Pia Ahrenkilde Hansen, a Kommunikációs Főigazgatóság főigazgatója zárta.

A harmadik ülés szak előadói:

Transzverzális témák

- **Toine Timmermans**, a Wageningeni Egyetem fenntartható élelmiszerláncokkal foglalkozó programjának irányítója
- **Anja De Cunto**, az élelmiszerekért felelős csoport vezetője, EURO CITIES
- **Maïwenn L’Hoir**, az élelmiszer-pazarlás és az élelmiszer-ellátás bizonytalansága elleni küzdelemmel, valamint a fenntartható élelmiszerekkel foglalkozó projektmenedzser, Mezőgazdasági és Élelmiszer-szuverenitási Minisztérium, Franciaország

1. témakör: „Együttműködés az élelmiszer-értékláncban: a termelőtől a fogyasztóig”

- **Angela Frigo**, az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének főtárgyalója
- **Eva Sali**, élelmiszer-biztonsági szakpolitikai tanácsadó, Copa Cogeca
- **Luc Lignon**, az Élelmiszerpolitikai Főosztály igazgatója, Montpellier, Franciaország

2. témakör: „Élelmiszeripari kezdeményezések”

- **Els Bedert**, az EuroCommerce termékpolitikával és fenntarthatósággal foglalkozó részlegének igazgatója
- **Timothy John Hobley**, docens, Dán Műszaki Egyetem, Nemzeti Élelmiszerügyi Intézet
- **Minna Huttunen**, a finn Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium miniszteri tanácsadója

3. témakörcsoport: „A fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatása”

- **Kasza Gyula**, a magyarországi élelmiszer-pazarlás megelőzésére indított „Maradék nélkül” nemzeti program koordinátora, az Állatorvostudományi Egyetem egyetemi docense
- **Camille Perrin**, az Európai Fogyasztók Szervezetének (BEUC) élelmiszer-politikai vezető tisztviselője
- **Marjolijn Schrijnen**, a Holland Táplálkozástudományi Központ vezető projektmenedzsere

2. Rövid napirend

Péntek (február 10.)	Plenáris ülés		
12.30–13.45	Érkezés és ebéd		
14.00–14.30	Köszöntés és a napirend ismertetése		
14.30–15.30	Észrevételek a transzverzális témákkal és az ajánlások céljával kapcsolatban		
15.30–16.00	Kávészünet		
16.00–18.00	Három alplenáris ülés		
	1–4. munkacsoport: II. témakörcsoport: „Élelmiszeripari kezdeményezések”	5–8. munkacsoport: III. témakörcsoport: „A fogyasztói magatartás megváltoztatásának támogatása”	9–12. munkacsoport: I. témakörcsoport: „Együttműködés az élelmiszer-értékláncban: a termelőtől a fogyasztóig”
Szombat (február 11.)	Munkacsoportok		
09.00–10.30	Az első elképzelés megvitatása és az első ajánlás megszövegezése		
10.30–11.00	Kávészünet		
11.00–12.30	A második elképzelés megvitatása és a második ajánlás megszövegezése		
12.30–14.00	Ebédszünet		
14.00–15.30	A szakértők hozzászólásai a első és a második ajánlástervezethez		
15.30–16.00	Kávészünet		
16.00–17.30	Az első és a második ajánlás véglegesítése		
Vasárnap (február 12.)	Plenáris ülés		
09.00–09.15	A visszatérő résztvevők üdvözlése		
09.15–09.50	Az első témakörcsoportra vonatkozó ajánlások ismertetése és szavazás		
09.50–10.25	A második témakörcsoportra vonatkozó ajánlások ismertetése és szavazás		
10.25–11.00	A harmadik témakörcsoportra vonatkozó ajánlások ismertetése és szavazás		
11.00–11.30	Kávészünet		
11.30–11.45	Közös fotó		
11.45–12.15	Az eredmények bemutatása		
12.15–12.45	Ünnepélyes pillanatok és az uniós intézmények képviselőinek hivatalos beszédei		
12.45–13.00	Búcsúzás		

3. A plenáris ülésekről készült felvételek

- **2023. február 10. / Plenáris ülés és a II. témakörcsoporttal foglalkozó plenáris ülés:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-gasp>
- **2023. február 10. / A III. témakörcsoporttal foglalkozó plenáris ülés:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-jenk>
- **2023. február 10.: Az I. témakörcsoporttal foglalkozó plenáris ülés:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-mans>
- **2023. február 12. / Plenáris ülés:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230212>

4. A végleges ajánlásokról szóló szavazás eredményei

Szám	Cím	Mellette	Ellene	Tartózkodott
1.	Minél közelebb van a termelő, annál elégedettebb a fogyasztó: kevesebb hulladék, nagyobb fenntarthatóság	120	15	5
2.	Az otthon ízei: a helyi mezőgazdasági termelés állami és magántámogatása az élelmiszer-pazarlás csökkentése érdekében	119	9	12
3.	Osztokodj, ne pazarolj!	93	31	16
4.	Az adatok és a bevált gyakorlatok megosztása Európa-szerte	97	27	16
5.	A teljes élelmiszer-ellátási láncra kiterjedő adatgyűjtés	101	28	11
6.	Számít a polgárok véleménye: polgári szerepvállalás az európai élelmiszerpolitikában	91	37	12
7.	Frissen szedve: a szezonális élelmiszerek értéke	103	26	11
8.	Az egész Unióra kiterjedő élelmiszercsere-hálózat	84	41	14
9.	Tervezett beszerzések és újraelosztás	85	38	16
10.	Az éttermek kiállnak a „fogyaszd pazarlás nélkül” elve mellett	113	17	9
11.	Minden hulladéknak súlya van	73	48	18
12.	Az átláthatóságot szolgáló kötelező, szankciókat és jutalmakat is magában foglaló jelentéstételi rendszer	68	56	15
13.	Uniói szintű jogszabályok az eladatlan élelmiszerek megsemmisítéséről – a társaktól való tanuláson alapuló megközelítés a tagállamokban	109	20	10
14.	Az élelmiszer-pazarlás átláthatóvá tétele a tudatosítás és a fellépés érdekében	102	22	15
15.	Innováció a csomagolásban és a csomagolás szükség esetén történő használata	116	18	5
16.	Az élelmiszer-hulladék fogalmának kibővítése a be nem takarított élelmiszerek megmentése érdekében	110	19	10
17.	A felnőttek ösztönzése arra, hogy tekintsék prioritásnak az élelmiszer-pazarlás elleni fellépést	113	20	6
18.	Táplálkozási tudatosság és fenntartható élelmiszerek az általános és középiskolákban	123	9	7
19.	A fogyasztókat összekapcsoló élelmiszer-megosztási alkalmazások és platformok támogatása	97	25	17
20.	Spóroljunk azzal, hogy nem pazarlunk élelmiszert: európai kampány az élelmiszer-pazarlás ellen az élelmiszer-kiskereskedőkkel együttműködve évente négy hétvégén	98	31	10
21.	„Állítsuk meg az élelmiszer-pazarlást!": egyhetes iskolai figyelemfelkeltő kampány az élelmiszer-pazarlásról	116	16	7
22.	A fogyasztók tudatosságának fokozása azzal kapcsolatban, hogy milyen szerepet játszanak az élelmiszer-pazarlásban és azzal kapcsolatban, hogy miként dolgozhatják fel, tárolhatják és használhatják fel újra a termékeket azok fogyaszthatósági időpontjának lejáta előtt és után. („a fogyasztható X időpontig” egy biztonsági dátum, amely után a termék nem fogyasztható; „a minőségét megőrzi” azt az időpontot jelöli, ameddig a termék megőrzi optimális minőségét)	108	26	5

23.	Szabványosított gyakorlatok bevezetése kiskereskedelmi szinten a fogyaszthatósági határidőhöz közeli termékek fogyasztói reklámozása során.	109	18	12
------------	---	-----	----	----